

ЗАКОННІСТЬ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЯК ЕЛЕМЕНТІВ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРАТИВНО- ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

ЄСІМОВ Сергій Сергійович - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та інформаційного права Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

МАЛЕЦЬ Марта Романівна - асистент кафедри адміністративного та інформаційного права Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

СТЕЛЬМАЩУК Петро Ярославович - здобувач кафедри адміністративного та інформаційного права Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

УДК 342.9:340

Рассмотрены теоретические подходы к законности нормативно-правовых актов как элементов механизма административно-правового регулирования. С позиции национальной правовой доктрины, действующего законодательства, судебной практики, теории административного права Европейского Союза проанализированы определения нормативно-правового акта, его составляющие элемент, свойства законности, которые проявляются в единстве законности, верховенство закона, равенство всех перед законом и судом, неотвратимости юридической ответственности.

Ключевые слова: нормативно-правовой акт, законность, механизм административно-правового регулирования.

Постановка проблеми

Нормативно-правові акти використовуються органами публічної влади для регулювання суспільних відносин, реалізації правової політики, забезпечення стабільного та впорядкованого функціонування громадських інститутів. Зокрема, нормативно-правові акти є одним з елементів механізму адміністративно-правового регулювання, що закріплює норми адміністративного права, а прийняття та введення в дію цих актів є необхідною стадією функціонування зазначеного механізму. Законність нормативних

адміністративно-правових актів як результат правотворчої діяльності є необхідною умовою правомірності адміністративно-регулятивної і адміністративно-охоронної діяльності держави. З іншого боку, законність нормативних адміністративно-правових актів забезпечує належний рівень адміністративно-правового захисту прав, свобод і законних інтересів учасників адміністративних та інших публічних правовідносин.

Ступінь розробленості теми

Дослідження законності нормативно-правових актів як елементів механізму адміністративно-правового регулювання займалися вчені: В. Авер'янов, О. Бандурка, Ю. Битяк, В. Білоус, В. Богуцький, І. Бородін, Н. Бортник, І. Голосніченко, Р. Калужний, В. Колпаков, А. Комзюк, О. Музичук, О. Остапенко, В. Петков, С. Петков, О. Рябченко, М. Селівон, О. Серьогін, М. Стрельбицький, І. Туркевич, В. Шамрай, Х. Ярмачі, С. Яровий та ін. Незважаючи на значні напрацювання з зазначеної проблематики, не достатньо дослідженими залишаються питання законності нормативно-правових актів як елементів механізму адміністративно-правового регулювання у контексті адаптація до вимог європейського правового простору у зв'язку з асоціацією України і Європейського Союзу.

Мета статті – дослідження законності нормативно-правових актів як елементів механізму адміністративно-правового регулювання.

Виклад основного матеріалу

У правовій науці проведено велику роботу щодо виявлення ознак нормативно-правового акта. Узагальнюючи наукові позиції, можна виділити загально визнані ознаки: приймається в установленому порядку суб'єктом, наділеним нормотворчими повноваженнями; містить правові норми, що встановлюють, змінюють або скасовують правила поведінки, встановлюють принципи і дефініції; обов'язковий для невизначеного кола суб'єктів, розрахований на багаторазове застосування, спрямований на регулювання суспільних відносин або на зміну або припинення існуючих правовідносин.

Нормативно-правові акти, які мають зазначені ознаки та грають значну роль у механізмі адміністративно-правового регулювання, повинні обов'язково мати властивість законності. Законність, як зазначається в правовій науці, має багатоплановий характер і розглядається як:

- правовий режим, що складається з верховенства права та закону в житті суспільства, послідовної реалізації приписів норм права усіма учасниками правовідносин, забезпеченні правопорядку в суспільстві;

- принцип діяльності органів публічної влади і громадян, що проявляється у неухильному дотриманні, виконанні, застосуванні нормативно-правових актів та інших форм права;

- метод державного впливу на суспільство, що полягає в організації суспільних відносин за допомогою прийняття законів і інших правових актів і їх реалізації.

Законність як правове явище має розглядатися не однобічно, а як адміністративно-правовий принцип діяльності суб'єктів правовідносин, правовий режим і метод владного впливу на суспільство. Законність, розглянута як режим, принцип і метод, конкретизується в певних вимогах, пропонованих до діяльності різних суб'єктів правовідносин, у тому числі публічно-владних орга-

нів, до результатів такої діяльності. Діяльність і результати повинні існувати у межах, заданих законом.

Нормативно-правові акти як елементи механізму адміністративно-правового регулювання функціонують двоєким чином. З одного боку, вони регламентують діяльність публічної влади, а з іншого – приймаються органами публічної влади для упорядкування життя суспільства. В обох якостях нормативно-правові акти повинні, відповідаючи певним вимогам, мати властивість законності.

З погляду на дослідження Ю. Шемшученка, С. Бобровника, структуру поняття «законність» можна визначити як систему взаємопов'язаних елементів, що включають: наявність правової Конституції та законодавства; ієрархію нормативно-правових актів; верховенство закону; відповідність закону всіх нормативно-правових актів; реалізацію Конституції в діях суб'єктів правових відносин; гарантії дії Конституції та законів; повноту механізму забезпечення законності [1].

А. Яковлев вказує, що дотримання вимог законності має особливу значущість у системі взаємовідносин суб'єктів публічної влади, а також з громадянами та недержавними організаціями [2, с. 29].

Законність у діяльності публічної влади, спрямованої на регулювання правовідносин за участю громадян і організацій, включає три основних правила: вторгнення публічної адміністрації в сферу індивідуальної свободи та власності приватних осіб має ґрунтуватися на законі; жоден правовий акт нижчої категорії, ніж закон, не може суперечити закону; правовий акт нижчої категорії, ніж закон, може прийматися тільки на підставі закону.

При цьому відзначаються дві моделі розуміння законності як підпорядкування публічної адміністрації закону. Негативна модель передбачає, що публічна адміністрація підпорядковується закону, якщо вона його не порушує, вільна в діях і обмежена тільки в тому випадку, якщо існує чітко виражена нормативна заборона. Позитивна модель виходить з того, що публічна адміністрація виконує закон, тільки якщо діє на основі за-

кону, відповідно до закону та на виконання закону.

Правова держава має будуватися на позитивній моделі законності. Законність як загальне поняття конкретизується в більш приватних проявах, таких як єдність законності, верховенство закону, рівність усіх перед законом і судом, невідворотність юридичної відповідальності.

У контексті досліджень А. С. Романової, єдність законності передбачає існування загального правового простору країни, в рамках якого всі нормативно-правові акти, в тому числі використовувані для адміністративно-правового регулювання, входять в єдину систему і мають сумірною юридичну силу, що дозволяє визначити, який акт підлягає застосуванню в конкретній ситуації [3, с. 28]. Верховенство закону означає, що всі нормативно-правові акти, в тому числі у сфері адміністративно-правового регулювання, не повинні суперечити законам як актам більшої юридичної сили, що виражає волю народу. Рівність усіх перед законом і судом забезпечує захист всіх суб'єктів правовідносин, які наділені можливістю використовувати механізми правового захисту прав, свобод і законних інтересів від незаконного впливу, в тому числі що виходить від органів публічної влади. Невідворотність юридичної відповідальності передбачає виникнення негативних правових наслідків у тих суб'єктів правотворчості, які приймають незаконні нормативно-правові акти.

У європейській адміністративно-правовій теорії йдеться про кілька вимірів законності правового акту. Законність визначається не тільки виходячи з наявності правових повноважень на прийняття актів, а й з урахуванням дотримання встановлених правових процедур і обмежень у нормотворчому процесі [4]. Наприклад, враховується, чи були заслухані думки зацікавлених осіб; обґрунтовані висновки, які послужили підставою для прийняття рішення, зібраними доказами. Дані вимоги не можуть бути доречними тільки до питань юридичної техніки, так як метою є не просто створити зрозумілий, послідовний, логічно побудований текст акту, але й забезпечити захист прав і свобод учасників правовідносин, відповід-

ність акта формам права, що володіє більшою юридичною силою.

В Україні вимога законності закріплена на конституційному рівні: органи державної влади та місцевого самоврядування, посадові особи, громадяни зобов'язані дотримуватися Конституції України і законів (ч. 2 ст. 19 Конституції). Дана конституційна норма не відбила необхідності дотримання всіма суб'єктами правовідносин правових принципів, роль і значимість яких дуже велика в правовій державі. Таке формулювання конституційної норми вимагає розширювального тлумачення, так як суб'єкти правовідносин зобов'язані дотримуватися не тільки Конституції і законів, а й приписів, що містяться в інших формах права.

У науковій літературі вказується, що нормативно-правові акти представляють одночасно односторонні владні волевиявлення, нормативно-правові приписи і офіційні документи. Кожна з цих характеристик важлива для розуміння нормативно-правового акта як елемента механізму адміністративно-правового регулювання та виявлення властивості законності. Перша з властивостей законності відносяться до порядку прийняття нормативно-правового акта, друга – до змісту, а третя – до форми.

Характеристика нормативно-правових актів як односторонніх владних волевиявлень виражається в тому, що питання про прийняття таких актів вирішується тільки волею суб'єкта, що має повноваження з нормотворчості. Можливо, прийняття нормативно-правових актів декількома органами спільно або за погодженням. Але навіть в цьому випадку рішення про прийняття нормативно-правового акта залишається за однією стороною правовідносини. Це відрізняє нормативно-правовий акт від договору, зокрема адміністративного, де необхідне узгодження волі двох або декількох сторін. Односторонньо-вольовий характер нормативно-правових актів органів публічної влади проявляється в тому, що для прийняття, зміни та скасування не потрібно ні згоди, ні схвалення тих, на кого поширюють дію, тобто невладних учасників правовідносин.

Владний характер нормативно-правових актів органів публічної влади полягає

в тому, що виконання є обов'язковим для суб'єктів правовідносин і забезпечується спеціально створюваними державою органами шляхом застосування спеціальних засобів і методів. Невиконання вимог нормативно-правових актів органів публічної влади веде до застосування заходів юридичної відповідальності. При цьому важливо відзначити, що для правової держави характерна тенденція появи та розвитку нових форм участі громадян у процесі прийняття нормативно-правових актів. Законодавство закріпило такі значущі для адміністративно-правового регулювання форми, як публічні слухання та громадські експертизи, що, чи не скасовуючи односторонньо-вольовий характер нормативно-правових актів, розширює можливості громадян щодо участі в управлінні життям суспільства і створює додаткові можливості захисту прав і свобод людини [5].

У правових системах країн ЄС подібні форми участі громадян у справах держави відносяться до «демократії участі», засновані на адміністративно-правовому принципі, згідно з яким особа, чий інтерес порушені адміністративною дією, має бути заслухано до того, як ці дії вживаються. Даний принцип є фундаментальним для адміністративного права правової держави. В адміністративному законодавстві і адміністративно-правовій доктрині Європейського Союзу закріпилася положення, згідно з яким громадянин повинен залучатися до процесу прийняття адміністративного рішення, виступаючи як суб'єкт, а не об'єкт реалізації публічної влади. Примітно, що подібні ідеї висловлювалися українським вченим Ю. Панейком ще у 30-40 роки минулого століття [6]. Ю. Панейко писав, що в даний час починають виявлятися досить певні ознаки подальшого розвитку науки, що виражаються в прагненні висунути вперед громадський елемент, надати товариству значення не об'єкта управління, а суб'єкта управління.

У національній правовій системі демократія участі поки ще недостатньо поширена. Однак існує певна кількість законодавчих актів, що передбачають можливість громадян і інститутів громадянського су-

спільства вносити пропозиції та зауваження до проектів нормативно-правових актів. Чинні законодавства встановлюють, що результати слухань та експертиз мають рекомендаційний характер для публічно-владних органів. Така роль громадських рад при центральних органах і місцевих влади покликана забезпечувати узгодження інтересів громадян, громадських об'єднань, органів державної влади та органів місцевого самоврядування для вирішення питань суспільного розвитку, забезпечення безпеки, захисту прав і свобод громадян та демократичних принципів розвитку громадянського суспільства в Україні.

Чинним законодавством встановлено обов'язок органів виконавчої влади розміщувати на офіційному сайті повідомлення про підготовку проектів нормативно-правових актів, проекти, інформацію про терміни та результати громадського обговорення пояснювальні записки до проектів нормативно-правових актів. Ці форми демократії, важливі для захисту прав і законних інтересів громадян. Однак слід враховувати, що використання подібних форм демократії участі не змінює односторонній характер нормативно-правових актів, але розширює можливості для фізичних і юридичних осіб брати участь в обговоренні та прийнятті. Дотримання всіх передбачених законодавством процедур прийняття нормативно-правових актів, у тому числі тих, результати яких мають консультативний характер, необхідно для наявності у прийнятих актів властивості законності та можливості використання для адміністративно-правового регулювання.

Говорячи про зміст нормативно-правових актів, які є елементами механізму адміністративно-правового регулювання, важливо відзначити, що вони включають нормативні приписи, що регламентують суспільні відносини різними способами та методами, шляхом використання заборон, зобов'язань і дозволів, з використанням різних юридичних засобів. За допомогою даних розпоряджень здійснюється нормативно-правовий вплив на адміністративні правовідносини, тобто здійснюється адміністративно-правове регулювання.

Нормативно-правові акти за рахунок правового змісту покликані забезпечити досягнення результатів, встановлених нормотворчим суб'єктом. При цьому вказівка лише на те, що нормативно-правовий акт містить норми права, було б неповним. Воно відображає тільки одну з можливих взаємозв'язків правового акта і норми права. Нормативно-правові акти не тільки містять норми права, але вводять у дію нові або скасовують раніше синні правові норми.

Норма права є базовою складовою системи адміністративного права в цілому, яка включає сукупність адміністративно-правових норм, структуровану згідно з тими суспільним відносинам, які ці норми регулюють. Норма права є певною ідеальною моделлю правомірної поведінки суб'єктів суспільних відносин у різних сферах суспільного життя, діє відносно необмеженого кола суб'єктів і розрахована на тривалий період часу.

Норми права обов'язкові для всіх суб'єктів правовідносин, володіють такими властивостями, як загальність і обов'язковість, що досягається встановленням правових гарантій реалізації норм, зокрема, юридичною відповідальністю. Невідворотність виконання суб'єктами правовідносин норм права забезпечується примусовим впливом держави, її владних органів.

Норми права мають певну структуру та спрямовані на досягнення відповідних цілей правового регулювання, чим відрізняються від інших соціальних норм. Зміст нормативних приписів відповідає вимозі законності. Вимога законності в даному відношенні пов'язана з тим, що кожен нормативно-правовий акт, що містить адміністративно-правові норми, є частиною системи адміністративного законодавства. Не повинен суперечити іншим актам цієї системи та навпаки розвивати і конкретизувати зміст актів більшої юридичної сили. Адміністративне законодавство повинно функціонувати в якості єдиного комплексу, в якому всі норми права взаємопов'язані, не суперечать а, навпаки, уточнюють, доповнюють, розвивають одна одну. Нормативно-правові акти, виступають як елементи механізму адміні-

стративно-правового регулювання, є одним з видів офіційного документа.

У Законі України «Про обов'язковий примірник документів» дано легальне визначення терміна «документ», що визначається як матеріальний носій із зафіксованою в будь-якій формі інформацією у вигляді тексту, звукозапису, зображення або їх поєднання, який має реквізити, що дозволяють ідентифікувати [7].

Внаслідок того, що нормативно-правові акти органів публічної влади розраховані на багаторазове застосування невизначеним колом осіб, вони зазвичай оформляються письмово, тобто фіксуються на папері у вигляді тексту. Письмова форма викладу нормативно-правового акта забезпечує доведення до осіб, які застосовують право і зацікавлених осіб, полегшує контроль забезпечення законності. В умовах розвитку технологій можливе створення офіційних документів в електронній формі, але при цьому необхідно забезпечити незмінність документа, неможливість внесення довільних відомостей, що забезпечується за допомогою електронних підписів. Нормативно-правові акти, що діють протягом тривалого часу щодо невизначеного кола осіб, повинні бути доступні для звірки в разі суперечок або розбіжностей учасників правовідносин. Тому видається, що нормативно-правовий акт повинен завжди мати форму тексту, письмового або електронного, що найбільш повно відповідає вимогам, з одного боку, стабільності та незмінності змісту акту, а з іншого доступності для учасників правовідносин.

Всякий документ, у тому числі нормативно-правовий акт, має внутрішню структуру, відповідну правилам юридичної техніки. Відрізняється специфічною мовою, використанням спеціальних термінів, наявністю встановлених реквізитів. Офіційний характер документа, зокрема нормативно-правового акта, виникає через зв'язок з державою. Виникає потреба в реквізитах, що зовні виражають цей зв'язок, в офіційному оприлюдненні нормативно-правового акта. Володіння рисами, які підтверджують офіційний характер нормативно-правового акта, волевиявлення публічної влади, забез-

печує наявність у акту властивості законності.

Необхідно відзначити, що в законодавстві та судовій практиці доктринальні розробки поняття і ознак нормативно-правового акту сприйняті не в повній мірі, що не сприяє ефективному забезпеченню законності нормативно-правових актів, які застосовуються для адміністративно-правового регулювання. На даний момент у законодавстві відсутня загальнообов'язкова дефініція терміну «нормативно-правовий акт». Відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України нормативно-правовим актом є акт управління (рішення) суб'єкта владних повноважень, який встановлює, змінює, припиняє (скасовує) загальні правила регулювання однотипних відносин і який розрахований на довгострокове та неодноразове застосування [8].

Міністерство юстиції дає таке визначення: «Нормативно-правовий акт – офіційний письмовий документ, прийнятий уповноваженим на це суб'єктом нормотворення у визначеній законодавством формі та за встановленою законодавством процедурою, спрямований на регулювання суспільних відносин, що містить норми права, має неперсоніфікований характер і розрахований на неодноразове застосування. Прийняття нормативно-правових актів у вигляді листів і телеграм не допускається» [9].

У контексті Інформаційного листа Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики застосування норм Цивільного та Господарського кодексів України» правова норма є загальнообов'язковим державним приписом постійного або тимчасового характеру, розрахованим на багаторазове застосування [10].

Перераховуючи ознаки нормативно-правового акта, визначення не вказує на такі передбачені законодавством особливі способи прийняття нормативно-правового акту, як референдум або сход громадян. У даному визначенні неповно розкриті суб'єкти правотворчої діяльності, що може створити ситуацію невизначеності при визначенні статусу загальнообов'язкових приписів, прийнятих адміністративно-територіальними утвореннями або юридичними

особами, яким делеговані публічно-владні повноваження.

Форма нормативно-правового акта звучить лише як письмова, що не відповідає сучасній ситуації активного розширення сфери електронного документообігу. Постановою Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2005 року були встановлені Правила підготовки нормативно-правових актів Кабінету міністрів України. Але в зазначеному документі не розкрито поняття нормативно-правового акта.

Відсутність законодавчого визначення нормативно-правового акта створило умови для тлумачення даного поняття, здійснюваного вищими органами судової влади. Вперше з метою роз'яснення наявної в цій сфері правової невизначеності Президія Вищого арбітражного суду України прийняла роз'яснення від 26 січня 2000 року № 02-5/35 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з визнанням недійсними актів державних чи інших органів». У роз'ясненні було дано визначення: «Нормативний акт – це прийнятий уповноваженим державним чи іншим органом у межах його компетенції офіційний письмовий документ, який встановлює, змінює чи скасовує норми права, носить загальний чи локальний характер та застосовується неодноразово» [11].

Під уповноваженим державним чи іншим органом розумілися органи державної влади, місцевого самоврядування та їх посадові особи. У даному визначенні не враховані передбачені законодавством особливі способи прийняття нормативно-правового акта, такі як референдум або сход громадян. Не було вказано на можливість прийняття нормативно-правових актів юридичними особами, яким делеговані відповідні публічні повноваження.

У числі суб'єктів нормотворення Вищий арбітражний суд України вказує тільки органи державної влади, іншим органом у межах його компетенції (органи місцевої влади та місцевого самоврядування). Але не врахований такий важливий суб'єкт, який здійснює правотворчість, як громадяни України, які можуть приймати правові норми на референдумах або місцевих схо-

дах. Тим часом, така можливість закріплена в Конституції, згідно з якою народ може здійснювати владу безпосередньо, а одним із засобів безпосереднього вираження народовладдя є референдуми та інші форми безпосередньої демократії. У число суб'єктів нормотворення не включені юридичні особи, яким законодавчо надано нормотворчі повноваження.

Залишається відкритим питання про те, чи може нормативно-правовий акт прийматися громадянами безпосередньо, а також організаціями.

Узагальнивши проаналізовані положення правової доктрини, законодавства та судової практики, можна сформулювати наступне визначення нормативно-правового акта як елемента механізму адміністративно-правового регулювання: офіційний документ у письмовій або електронній формі, прийнятий відповідно до встановленої процедури шляхом одностороннього владного волевиявлення громадян на референдумах або інших формах безпосередньої демократії або суб'єкта права, який володіє відповідними повноваженнями, спрямований на введення в дію, зміну, припинення чи призупинення дії правових норм, що містять загальнообов'язкові приписи постійного або тимчасового характеру, які поширюються на невизначене коло осіб і розраховані на багаторазове застосування.

Зазначені акти для належного функціонування в механізмі адміністративно-правового регулювання обов'язково повинні мати властивість законності, що передбачає: здійснення повноважень публічної влади, в тому числі нормотворчих, має ґрунтуватися на законі; підзаконні правові акти, включаючи нормативні, не повинні суперечити закону та прийматися виключно на підставі закону.

Висновки

Нормативно-правовий акт є важливим елементом механізму адміністративно-правового регулювання, має ряд ознак. Приймається в установленому порядку громадянами на референдумах або сходах або суб'єктом, наділеним нормотворчими повноваженнями; містить правові норми, що

встановлюють, змінюють або скасовують правила поведінки, спеціальні норми-принципи та дефініції; обов'язковий для невизначеного кола осіб; розрахований на багаторазове застосування; спрямований на врегулювання суспільних відносин або на зміну або припинення існуючих правовідносин. Нормативно-правовий акт, застосовуваний для адміністративно-правового регулювання, повинен мати властивість законності, що передбачає: здійснення повноважень публічної влади, в тому числі щодо приватних осіб, повинне ґрунтуватися на законі; жоден підзаконний акт не повинен суперечити закону; підзаконний акт повинен прийматися тільки на підставі закону. Законність нормативно-правових актів як елементів механізму адміністративно-правового регулювання конкретизується в приватних проявах, таких як єдність законності, верховенство закону, рівність усіх перед законом і судом, невідворотність юридичної відповідальності. Нормативно-правовий акт є одностороннє владне волевиявлення, нормативно-правовий припис і офіційний документ. В Україні розвиваються нові форми участі громадян у процесі прийняття нормативно-правових актів. Ці форми, не скасовуючи односторонньо-владний характер нормативно-правових актів, припускають, що особи, чий інтерес порушений адміністративною дією, повинні мати можливість висловити позицію з питання до того, як це дії вживаються.

Література

1. Шемшученко Ю. С., Бобровник С. В. Законність. Юридична енциклопедія: В 6 т. Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ : Українська енциклопедія. 1998. URL. <http://leksika.com.ua/12331119/legal/zakonnist> (дата звернення 16.03.2019).
2. Яковлев А. А. Проблеми законності і її забезпечення в процесі конституційної модернізації України. Право і громадянське суспільство. 2015. № 3. С. 26-36.
3. Романова А. Природно-правовий простір як ідеальний вимір людського існування. Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2014. № 10. С. 26-31.
4. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання:

АНОТАЦІЯ

Розглянуто теоретичні підходи щодо законності нормативно-правових актів як елементів механізму адміністративно-правового регулювання. З позиції національної правової доктрини, чинного законодавства, судової практики, теорії адміністративного права Європейського Союзу проаналізовано визначення нормативно-правового акту, його складові елементи, властивості законності, які проявляються в єдності законності, верховенство закону, рівності усіх перед законом і судом, невідворотності юридичної відповідальності.

Ключові слова: нормативно-правовий акт, законність, механізм адміністративно-правового регулювання.

SUMMARY

The theoretical approaches concerning the legality of normative legal acts as elements of the mechanism of administrative-legal regulation are considered. From the standpoint of the national legal doctrine, the current legislation, judicial practice, the theory of administrative law of the European Union, the definition of the legal act, its constituent element, the properties of law, which manifests itself in the unity of law, the rule of law, equality of all before the law and the court, the inevitability of legal liability.

Key words: normative legal act, legality, mechanism of administrative-right regulation.

основні завдання систематики адміністративного права; пер. з нім. 2-ге вид., перероб та допов. / Е. Шмідт-Ассманн; відп. ред.-О. Сироїд. Київ: К.І.С., 2009. 552 с.

5. Корнієвський, О. А., Руденко А. Ф. Основні тенденції та проблеми реалізації «національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки». Аналітична записка/ Національний інститут стратегічних досліджень. URL. <http://www.niss.gov.ua/articles/2474/> (дата звернення 16.03.2019).

6. Наука адміністрації й адміністративного права. Загальна частина (за викладами професора Юрія Панейка) / Укладачі: В. М. Бевзенко, І. Б. Колі- ушко, О. Р. Радішевська, І. С. Гриценко, П. Б. Стецюк. – К.: ВД «Дакор», 2016. – 464 с.

7. Про обов'язковий примірник документів : Законі України від 09.04.1999 р.-

№ 595-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 22-23. Ст. 199.

8. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р.- № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36. № 37. Ст. 446.

9. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів : Наказ Міністерство юстиції України від 12.04.2005 р. № 34/5. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0381-05> (дата звернення 16.03.2019).

10. Про деякі питання практики застосування норм Цивільного та Господарського кодексів України : Вищий господарський суд України Інформаційний лист від 07.04.2008 № 01-8/211. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_211600-08 (дата звернення 16.03.2019).